

Der er gaaet lang Tid siden da. I mere end en halv Snes Aar har vi forhandlet om disse Forhold og er endnu ikke naaet til noget Resultat.

Som Helhed taget kan jeg ikke se, at der er sket nogen Forbedring i Forslagene ved, at de saa længe har været underkastede Behandling her i Rigsdagen; da vi imidlertid nu maa have en Ende paa denne Sag, kunde jeg ønske, at man vedtog Lovforslagene i det væsentlige, som de foreligger. Ikke fordi jeg er tilfreds med den Affattelse, Lovforslaget har faaet, men fordi vi under den Forhandling, der i de forløbne Aar har fundet Sted, er blevet bestyrket i den Opfattelse, at vi i Rigsdagen under dens nuværende Sammensætning dog ikke vil vinde Tilslutning til vort principale Syn. Indenfor den saakaldte Sparekasse- og Bankkommission, som jeg var Medlem af, gjorde jeg paa mit Partis Vegne gældende, hvad der er min og mit Partis Overbevisning, at det rigtige vilde være, at Staten paa en vis Maade overtog Sparekasserne, garanterede Sparernes Indskud, inddrog de bestaaende Reservefunds og derved skabte den største Sikkerhed, der overhovedet kan gives. Vi havde tillige et Ønske, som vi stadig væk ikke har opgivet, selv om Udsigterne til dets Opfyldelse ikke er store, nemlig at man her ligesom i Frankrig gjorde Posthusene til en Slags Sparekasser, der modtog Indskud fra Befolkningen. Jeg tror, at man derved vilde spare mange Penge, en Mængde højtlohnede Stillinger vilde overflødiggøres, og man vilde faa en god og solid Ordning af hele denne vigtige Sag.

Jeg skal imidlertid ikke fordybe mig i dette i Dag, da jeg ser, at vi maa til en Afslutning, og jeg kunde for mit Vedkommende, da mine Partifæller i Landstinget har stemt for begge disse Lovforslag, ogsaa tilsige min Medvirkning til at gennemføre dem uændrede. Nu er der imidlertid af det ærede Medlem fra Bjerre (Jørgen Jensen), der talte paa Venstres Vegne, fremsat, om ikke et Krav, saa dog et stærkt Ønske om Udvalgsbehandling, jeg maa da fremhæve det ønskelige i, at man under en saadan Udvalgsbehandling optager det gamle Spørgsmaal, der særlig har interesseret os, Spørgsmaalet om en mere virksom Kontrol med de saakaldte „selvsupplerende Sparekasser“. Det er nogle af Landets ældste og største Sparekasser, det her drejer sig om, og det er Pengeinstitutter, der hidtil har været styrede uden nogen Art af virkelig Kontrol.

Man gaar ved Lovforslaget til at give Ministeren Bemyndigelse til at vælge et Medlem til det Tilsynsraad paa 7 Medlemmer, der skal oprettes for saadanne Sparekassers Vedkommende, og naturligvis opnaar Offentligheden derved nogen Adgang til at øve Kontrol. Jeg haaber og føler mig for øvrigt overbevist om, at den højtærede Handelsminister i denne Sag vil tage ethvert Hensyn i Retning af at gøre Tilsynet saa betryggende som vel muligt. Men naar vi nu skal behandle Sagen i et Udvalg, vil jeg dog paa ny henstille til Overvejelse Spørgsmaalet om at give Staten og Kommunerne Adgang til at vælge tilsynsførende til disse Sparekasser. Der var i saa Henseende opstillet et Forslag i Landstinget, som jeg kort skal henvise til, Mindretalsforslaget under Nr. 5 i Landstingets Betænkning, som vi fra vor Side gerne vil henstille til ny Forhandling i det kommende Udvalg.

Det samme gælder det andet Forslag, der var stillet af mine Gruppefæller i Landstinget, og som gik ud paa, at det skulde tillades Kommuner enkeltvis eller flere i Forening at drive Sparekassevirksomhed. Jeg kan slutte mig til de Udtalelser, som det ærede Medlem fra Bjerre fremsatte angaaende det uheldige i, at Pengene vandrer fra Sparekasserne over i Bankerne. Jeg for mit Vedkommende, der de sidste 10 Aar som Medlem af Repræsentantskabet for en af vort Lands største Sparekasser, den sjællandske Bondestands Sparekasse, har beskæftiget sig noget med disse Forhold, kan kun underskrive dette, og Befolkningen vil være daarligt tjent med, om denne Udvikling fortsættes. Det er min Overbevisning, at det vilde være en stor Ulykke, om de ca. 80 Mill. Kr., der i Øjeblikket udgør Indlaanssummen i den sjællandske Bondestands Sparekasse, vandrede over i den bankmæssige Spekulation. Thi i Virkeligheden bliver Pengene, naar de først en Gang er kommet ind i en Bank, Spekulationen undergivet. Men jeg kan naturligvis ikke, idet jeg udtaler denne Tilslutning til det ærede Medlem fra Bjerre, tilbageholde en Beklagelse af, at vi ikke her i Rigsdagen, da vi i 1907 behandlede Spørgsmaalet om Nationalbankens Oktrøj kunde faa Tilslutning fra det ærede Medlems Parti til at hindre, at man for 3 Aar bortgav Seddeludstedelsesretten til Nationalbanken. Spørgsmaalet om Kontrol med Bankerne fra Statens Side hænger i høj Grad sammen med Spørgsmaalet om Seddeludstedelsesretten og Hovedbankens hele Stilling. Det vilde have